

ZATERDAG
9 SEPTEMBER
2023

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
VOORAF

HELVOIRT
Orgelspel

DRIEËNTWINTIGSTE ZONDAG
DOOR HET JAAR

Thema:

Verantwoordelijk zijn voor elkaar

Komende vieringen Open Kerk

Zaterdag 23 september 19.00 uur Viering
Zaterdag 7 oktober 19.00 uur Viering
Zaterdag 21 oktober 19.00 uur Viering

Voor wie de vieringen van Open Kerk
mogelijk wil blijven maken:
NL 80 INGB 0006 2320 91
t.n.v. Open Kerk Helvoirt
website: www.openkerkhelvoirt.nl

OPEN KERK

HELVOIRT

INTREDELIED

*De kerk is daar waar mensen zijn
met God als vaste grond:
geen hoge God kijkt op hen neer,
geen verre vreemde Heer.
De kerk is daar waar mensen zijn
die staan in zijn verbond.*

*De kerk is daar waar mensen zijn
die horen Jezus' stem:
geen stomme tong, geen oren dicht,
maar op zijn woord gericht.
De kerk is daar waar mensen zijn
die gaan de weg van hem.*

WELKOM

De lezingen van vandaag vullen elkaar prachtig aan. Het gaat om de broederlijke zorg voor elkaar, vooral als de ander verloren dreigt te lopen of ontspoord. Niet kwaadheid dient daarbij drijfveer te zijn, maar de liefde en zorg voor je broeder en zijn behoud. Je zou dat een heilige plicht mogen noemen, die je samen met elkaar kunt vervullen. Je kunt de vraag stellen: hoe verantwoordelijk zijn wij voor elkaar ?

Van harte welkom u allen vanavond hier,
omwille van elkaar en in Gods naam.

LIED

*De kerk is daar waar mensen zijn
met hart en vurigheid:
niet angstig meer, niet uitgeblust,
maar samen toegerust.
De kerk is daar waar mensen zijn
de Geest van God gewijd.*

STILTE

U, die in stilte spreekt, schenk ons de rust om uw stilte te zoeken, uw woord te horen, uw roep te verstaan.

SCHULD EN VERGEVING

- V. Wat ik gewild heb,
wat ik gedaan heb.
- Wat mij gedaan werd,
wat ik misdaan heb.
- Wat ongezegd bleef,
wat onverzoend bleef.
- Al het beschamende
neem het van mij
- en dat ik dit was
en geen ander.
- A. Vergeven wij elkaar
en God en Goed ons allen.

BEZINNING

- V. Spreken is zilver
zwijgen is goud,
maar soms is het omgekeerd.
- G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*
- V. Gods water over
Gods akker laten lopen.
Maar laat de boel niet verdrinken.
- G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.*
- V. Ze doen maar;
het zal mijn tijd wel duren!
Ben je daar zo zeker van?
- G. *Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.
Kome wat komt.*

GEBED

- V. Wees aanwezig in
het gebaar dat ik maak,
sprekend oprecht –
- wees aanwezig in
het woord dat ik zeg
eerlijk gemeend –
- wees aanwezig in
mijn lach en lied,
mijn traan en klacht
helemaal van harte –
- Gij ongezien
ons volle besef
ons hele bestaan
nu en altijd.

(Peer Verhoeven)

- A. Amen.

LIED

*Dat mensen de eeuwen door
in treur- en loflied
van U zijn blijven zingen –
het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.*

LEZING UIT HET BOEK EZECHIËL (33:7-9)

God zegt tot de profeet Ezechiël:

‘Jou, mensenkind, heb Ik als wachter aangesteld over het volk van Israël. Als je mijn woorden hoort moet je hen voor Mij waarschuwen. Als Ik tegen een slecht mens zeg dat hij sterven zal en jij zegt niets om hem te waarschuwen dat hij een andere weg moet inslaan, dan zal hij weliswaar sterven door zijn eigen schuld, maar jou zal Ik voor zijn dood ter verantwoording roepen. Als je een slecht mens daarentegen waarschuwt dat hij tot inkeer moet komen en hij doet dat niet, dan is hij zelf schuldig aan zijn dood, maar zul jij het er levend afbrengen.’

LIED

*Dat mensen de eeuwen door
in smee- en dankgebed
tot U zijn blijven bidden –
het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.*

LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS MATTEÛS (18:15-20)

*Aan zijn volgelingen zegt Jezus hoe zij moeten
omgaan met iemand die spanningen veroorzaakt in de
gemeenschap.*

‘Als je broeder of zuster tegen je zondigt, moet je die persoon onder vier ogen daarop aanspreken. Als hij luistert, heb je hem teruggewonnen. Luistert hij niet, haal er dan een of twee anderen bij, want een aanklacht is rechtsgeldig met een verklaring van ten minste twee getuigen. Als hij ook naar hen niet luistert, leg het dan voor aan de gemeenschap. Weigert hij ook naar de gemeenschap te luisteren, behandel hem dan als een heiden of een tollenaar. Ik verzeker jullie: alles wat jullie op aarde bindend verklaren zal ook in de hemel bindend zijn, en alles wat jullie op aarde ontbinden zal ook in de hemel ontbonden zijn.

Ik verzeker het jullie nogmaals: als twee van jullie hier op aarde eensgezind om iets vragen, wat het ook is, dan zal mijn Vader in de hemel het voor hen laten gebeuren. Want waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben Ik in hun midden.’

LIED

*Dat mensen de eeuwen door
bij tij en ontij
op U zijn blijven hopen –
het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.*

*Ga in alles met ons mee.
Haal ons, God, door alles heen.*

OVERWEGING

Herinnert u zich nog de vraag van Kaïn: ‘Ben ik soms de hoeder van mijn broeder...?’ De twee lezingen van vandaag gaan daarover: Ben ik verantwoordelijk voor mijn broeder? Moet ik zorg dragen voor hem?

We hebben het er misschien moeilijk mee, want hebben we ooit echt geleerd verantwoordelijk te zijn? Toen we klein waren moesten we vaak gewoon maar gehoorzamen en doen wat van ons gevraagd werd. Dat was thuis zo, dat was op school zo, dat was in de kerk zo – en nog, zo nu en dan. De vraag is: zijn wij echt verantwoordelijk voor onszelf én voor elkaar?

Uit de lezingen van vandaag blijkt dat het antwoord op deze vraag een onomwonden ja is. Je bent verantwoordelijk voor elkaar. Elke mens moet broederlijk zorg dragen voor de ander. De plicht tot het opnemen van verantwoordelijkheid voor elkaar ligt ingebakken in de natuur van de mens. Zo draagt een ouder van nature zorg voor zijn of haar kind, een verpleegkundige voor zijn of haar zieken, een werkgever voor zijn personeel, een regering voor haar medeburgers, enzovoort. Die verantwoordelijkheid hebben we trouwens voor al wat leeft: dieren, planten, bomen, moeder aarde; ook voor haar grondstoffen. Earth Overshoot Day, de dag waarop we alle grondstoffen hebben verbruikt die onze planeet in een jaar kan voortbrengen, hebben we dit jaar al bereikt op 2 augustus, en helaas valt deze dag steeds vroeger in het jaar.

Orgelspel

In de eerste lezing horen we hoe Ezechiël tot wachter is aangesteld over het volk Israël. Het beeld van de wachter komen we vaker tegen. Je hebt wachters in allerlei soorten. Je komt ze tegen bij de poorten van een stad of bij een gevangenis. Ze lopen over stadsmuren of ’s nachts door de straten van de stad. Maar ook treffen we ze aan bij een kudde schapen of een wijngaard.

Kenmerkend voor een wachter is dat hij op de uitkijk staat. Hij moet dreigende gevaren waarnemen en de bevolking waarschuwen zodat zij zelf of anderen passende maatregelen kunnen nemen om hun leven in veiligheid te brengen.

Ezechiël is wel een bijzonder soort wachter. Hij moet zijn volk waarschuwen als het riskeert verkeerde wegen te gaan. Als een profeet 'ziet' dat iemand of het volk ontrouw is aan Gods woord, moet hij waarschuwen.

Als de wachter bij dreigend onheil geen waarschuwing laat uitgaan, verzaakt hij zijn opdracht, en dat wordt hem zwaar aangerekend: de wachter draagt dan mede verantwoordelijkheid. Als de wachter zijn taak wél uitvoert, maar de boosdoener laat zich er niets aan gelegen liggen, dan treft de wachter geen blaam meer. Hij heeft gedaan wat hij kon.

Wij zijn verantwoordelijk voor elkaar. Dat zei Jezus ook in de evangeliëlezing van vandaag. We moeten waken over degenen die in de fout zijn gegaan. Reken het tot je verantwoordelijkheid om hen daarop aan te spreken. In het boek Leviticus (19:17) staat dat je iemand ter verantwoording moet roepen als je hem iets te verwijten hebt, en dat je niet haatdragend moet zijn. Als je dat nalaat maak je je, net als de wachter Ezechiël, namelijk schuldig aan de zonde van de ander.

Soms kijken wij te gemakkelijk de andere kant op, of zwijgen we vanwege de lieve vrede. Maar ja, je hoort ook wel dat iemand een ander op straat op zijn gedrag aanspreekt en vervolgens wordt hij in elkaar geslagen. Dan kijk je wel uit om iemand aan te spreken.

Mensen die geen correctie aanvaardden, de wereld lijkt er vol van te zijn. We zien politieke leiders van toonaangevende landen, die dwars tegen iedereen en alles in, hun eigen wil doorzetten en daardoor een bedreiging voor de wereldvrede vormen. We horen presidenten hun eigen waarheden verkondigen, mensen ontslaan uit hun functies, tegenstanders arresteren en gevangen zetten zonder een eerlijk proces.

Wij kunnen en mogen niet zeggen, het zijn mijn zaken niet, ik bemoei me er maar niet meer mee. Gelukkig zijn er mensen die, soms met gevaar voor eigen leven, kritiek blijven uiten. Misschien wel omdat zij de heilige plicht voelen om, vanuit liefde voor de naaste, de ander aan te spreken. Ook wij kunnen dit doen, als brenger van de boodschap van liefde, en zo de wereld een beetje beter maken.

ORGELSPEL

BELIJDENIS

LIED

G. *Om God te leven,
heeft Hij mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en 't leven.*

K. *Zoveel mensen aangetast
in hun eigenwaarde;
anders zijn 't wordt een last
een lot zwaar mee te dragen.*

G. *Om God te leven,
heeft Hij mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en 't leven.*

K. *Twijfels, vragen, wie ben ik
horen bij het leven,
in een lieve mensenblik
verlicht en opgeheven.*

G. *Om God te leven,
heeft Hij mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en 't leven.*

K. *Niemand meer of minder mens:
Laat je zien en horen,
beeld van God, zo onbegrensd
en mooi, te mooi voor woorden.*

G. *Om God te leven,
heeft Hij mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en 't leven.*

ORGELSPEL

Collecte
Brood en beker

GEDACHTENIS

Uw glans over ons bestaan,
de warmte van uw adem door ons heen,
teken van uw genade in ons leven.
Met elkaar het brood breken, het leven delen,
de beker zoet en zuur samen drinken
en doorgeven tot alles zal zijn voldragen.

Denk aan die pijn hebben,
in het ongewisse verkeren
en ben dankbaar om hen die
– geen moeite te veel – hen bijstaan.

Bid voor hen die alle lief en leed
met ons deelden en ons zijn ontvallen,
naam voor naam, gezicht voor gezicht.

In liefdevolle herinnering gedenken wij vanavond
Cees van Hooft (1989), rond zijn sterfdag én zijn
verjaardag. Bidden wij ook voor zijn geliefden, die
hem zo missen.

Bidden wij voor allen die de weg kwijtraken
in onze wereld, die zo verward is
en zo vol is van aanhoudend oorlogs- en
natuurgeweld.
Wees ons nabij nu alles zo onzeker is.
Geef ons de kracht en de moed om vol te houden;
dat de wanhoop ons niet overmeestert.

A. Er zij licht, vrede, rust.

DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't nameloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen
in de bevende zekerheid*

*dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

GEBED AAN TAFEL

V. In het brood is het graan,
de akker, de wassende maan,
de brandende zon;
In het brood is de boer die ploegt
de hand van de bakker.
In het brood is de Bron
en proeven wij het geheim
van de Ene in het al.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Voor ons die zien en weten
dat koren opschiet uit de aarde en
brood van de akker komt;

voor ons die in brood de aarde proeven
die het graan laat groeien,
de zon die het warm koestert,
bron en regen die het drenken;
voor ons die weten
dat brood in 't zweet des aanschijns
gezaaid gemaaid geogst
en met zorg bereid wordt;

voor ons is brood
wat het was in Jezus' handen:
sprekend teken van het geheimvolle leven,
van het leven de mens gegeven.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Voor ons is te eten geven
met anderen genade delen;
voor ons is te eten vragen
medemensen deelgenoot maken
aan de moeite die we doen,
de zorgen die we kennen,
het geluk dat we beleven.

Voor ons is samen eten,
alledag thuis en nu samen hier,
tijd en eeuwigheid,

aardezwart en hemels helder,
delen met die bij ons zijn.

G. *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. We breken het brood en
delen het leven gegeven,
zo overvloedig als het kan zijn
zo kwetsbaar als het is.

We drinken de beker
en delen wat ons overkomt,
toevalt aan geluk en zaligheid
tot alles zal zijn volbracht

in de naam van hem
die zijn laatste avond
met brood in de hand
zijn volle vertrouwen uitsprak in het leven,
waarvan hij Liefde het hart noemde
in wie alles en allen elkaar zullen treffen,

die zijn levensbeker overdroeg
aan die na hem komen
totdat wat wij hopen
en als vast beloofd beleven
werkelijkheid is geworden.

Bid zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome, uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.*

V. U bent allemaal welkom om het brood van het
leven met elkaar te delen.

COMMUNIE

ORGELSPEL

COMMUNIELIED

*The Lord's my shepherd, De Heer is mijn herder,
I'll not want. ik kom niets tekort
He makes me down to lie Hij laat me neerliggen
in pastures green. in groene weiden.
He leadeth me Hij brengt mij
thy quiet waters by. naar rustige wateren.*

*Goodness and mercy Genadige goedheid
all my life valt mij mijn leven
shall surely follow me lang ten deel
and in God's house en bij God zal
for evermore voor altijd
my dwelling-place mijn onderkomen
shall be. zijn.*

GEBED EN LIED

V. Liefde is het heilig vuur dat ons
innerlijk kan transformeren en het
aanschijn der aarde vernieuwen.

G. *Bij U is er rust, ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven.
het volle leven. Op U vertrouw ik.*

V. Jij, mens, die je plaats vindt
tussen licht en duisternis,
draag de zon naar de aarde,
en wees een strijder voor het licht.

G. *Bij U is er rust, ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven.
het volle leven. Op U vertrouw ik.*

V. Liefde vraagt zorg voor de vlam
in onszelf en respect voor de vlam
die in ieder ander brandt –
vonken van hetzelfde vuur.

G. *Bij U is er rust, ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven.
het volle leven. Op U vertrouw ik.*

AFSLUITING

Zo dadelijk schenken we achter in de kerk koffie en thee en is er volop gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

Graag nodig ik u uit te gaan staan voor de Zegenwens.

ZEGENWENS

V. God zegene de aarde waarop we staan;
God zegene de weg waarop wij gaan;
God zegene het doel waarvoor wij leven;
de God van alle goeds,
van alle licht en alle heil
zegene ons rusten en ons werk;
Hij zegene wat je wilt doen;
Hij zegene wat je liefde nodig heeft;
Hij zegene waarnaar je verlangt;
God die zich steeds om je bekommert
zegene je ogen, je voeten en je hart.
Zo zegene ons God,
Vader, Zoon en heilige Geest.

(Keltische zegenbede)

A. Amen.

ORGELSPEL

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk Helvoirt.

Overweging: Patric Vlemmix.

Lectoren: Patric Vlemmix en Nicole Mariën.

Koor onder leiding van Marcel Zagers.

Organist: Jac Peeters.

LIEDKEUZE

- A 128 De kerk is daar,
Adri Bosch / Willem Vogel.
- A 161 Dat het mij is gegeven,
Marcel Zagers / Willem Vogel.
- A 164 Dat mensen de eeuwen door,
Peer Verhoeven / Willem Vogel.
- A 173b Om God te leven,
Willem Vogel / Frans Bertens.
- A 261 Klein Danklied,
Ad den Besten / Michael Stumpel.
- A 6 Alwie eten van dit brood, couplet 3 van:
Mijn God ik zoek naar U,
Peer Verhoeven / Hubert Parry.
- A 76 Onze Vader,
Nicolai Rimsky-Korsakov.
- A 182 The Lord's my shepherd
David Grant / W. Baird Ross.
- A 263 Bij U is er rust,
Peer Verhoeven / Taizé.

AFBEELDING

<https://dionysiusparochie.nl/lectionaria/deel-a-door-het-jaar/23e-zondag-door-het-jaar-a/>

INTENTIES VOOR DE GEDACHTENIS

Wij spreken in elke viering intenties uit voor overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u ook andere intenties doorgeven.

TEKST TER EIGEN OVERWEGING

Gelukkig de dienaar
die een waarschuwing, beschuldiging of berisping
even geduldig aanvaardt van een ander
als van zichzelf.

Gelukkig de dienaar
die zich van harte neerlegt bij een berisping,
beschaamd gehoorzaamt, nederig schuld bekent
en het graag weer goed maakt.

Gelukkig de dienaar
die zich niet meteen verontschuldigt
en nederig de schande en berisping aanvaardt
voor een zonde waaraan hij geen schuld heeft.

Wijsheidsspreuk 22 - Franciscus van Assisi

ENKELE INZICHTEN EN VRAGEN OVER VERGEVING

We zijn allemaal op een bepaalde manier
mede-verantwoordelijk
voor het succes en het falen van anderen.

Andermans tekortschieten kan een gevolg zijn
van wat wij hebben nagelaten te doen.
We zijn mede-verantwoordelijk.

Mensen maken keuzes
maar daar zit ook een systeem omheen,
dat ook verantwoordelijkheden heeft.
Als het systeem ontspoot,
moet je elkaar helpen.

Vergeven is licht.
Ik heb minder schuldgevoelens dan vroeger.
Ik heb mijzelf de vrijheid ingeduwd.

Ligt er soms niet te veel druk op vergeven?
Kan het ook een bevrijding zijn
om los te laten
en een nieuwe ruimte te openen?

Vergeef ons onze keuzes,
heb begrip voor onze pogingen en experimenten.
In het Onze Vader zou er ook bij moeten staan:
zoals wij ook onszelf vergeven.

Zijn er dingen
die voor mij echt onvergeeflijk zijn?

(naar: Claartje Kruijff (red.), *Slow Food*.
Broodnodige gesprekken over het Onze Vader,
KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht 2018,
bladzijde 109.